

Samtal med barn i skolan

Forskningsbaserade råd och tips för stödjande och problemlösande samtal

Leg. psykolog David Franzén

Innehåll

TEORI

- Kopplingen mellan samtal, relationer och skolans uppdrag
- Kort historisk tillbakablick på hur skolans uppdrag och synen på barn förändrats under de senaste decennierna
- Två metoder för stödjande och problemlösande samtal

PRAKTIK

- 11 konkreta samtalsstrategier, som ni sedan får öva i par
- Barns olika förmågor och förutsättningar att delta i samtal
- 7 frågor att ställa sig själv innan ett samtal med barn

Åhörarkopior

- Åhörarkopiorna för den här föreläsningen.
- **Finns att ladda ner här:**

pedagogiskpsykologi.se/material

Vem är jag?

**David Franzén,
legitimerad psykolog**

- BRIS, Barnens rätt i samhället
- Socialpsykiatri
- Handledning
- Psykolog i skola/elevhälsa i flera olika kommuner

**Varför lära sig mer om
samtal med barn?**

Två återkommande teman på BRIS

- Petter Iwarsson, skolkurator och författare till boken *Samtal i skolan*.
- Han har också jobbat mycket på BRIS.

• **Två återkommande teman:**

1. Barn och ungdomars önskan om dialog, samtal och relation.
2. Hur oerhört betydelsefulla vuxna i skolan kan vara för barn och ungdomar.

Pedagog
Publik

Två återkommande teman på BRIS

- Samtal är speciellt för oss människor på så vis att det är "som vattnet för en fisk". Det är något självklart. Vi gör det hela tiden utan att tänka på det.
 - Enligt en ungefärlig uppskattning har en pedagog cirka **300-400 interaktioner per dag** med barn och ungdomar.
- Samtidigt är samtal och relationsbyggande något man kan ägna ett helt liv åt att utveckla, förfina och bli bättre på.

Pedagog
Publik

Ett åsikt man ibland stöter på

- "Samtal och relation är något som möjligen är relevant för skolans kurator och psykolog. Men inte för lärare eller övrig skolpersonal..."
- En kvinna berättade att man på hennes skola tänkt spara tid genom att inte fokusera på att bygga relationer med eleverna, utan istället ha fokus på lärandet.
- Kan man göra en sån uppdelning? Vad säger forskningen?

Pedagog
Publik

Forskningen är tydlig

- Forskning inom pedagogik och psykologi pekar tydligt i samma riktning:
 - **Samtal och goda relationer är en förutsättning för lärande.**
 - Goda relationer mellan lärare och elev främjar barns hälsa, välbefinnande och engagemang.
 - **Skolpersonalens förmåga att bygga goda relationer till eleverna är en viktig framgångsfaktor för elevernas skolframgång, såväl kunskapsmässigt som socialt.**

Se exempelvis:
Partanen, P. (2019),
Isarsson, P. (2014),
Samuelsson, M. (2017),
Hattie, J. (2012).

Pedagogisk Psykologi

Hur har skolans uppdrag och vår syn på barn förändrats över tid?

Ramar för samtal med barn

Pedagogisk Psykologi

Kort historisk tillbakablick - skola

- Att skolans uppdrag under 1900-talet förändrats och utvecklats råder det ingen tvekan om.
- Tänk på skillnaden mellan att, som i början på 1900-talet, undervisa en begränsad, selekterad och ofta välmotiverad grupp av elever... med att idag finnas till hands för alla barn och skapa "**en skola för alla**".
- Skillnaden är enorm och utgör en stor utmaning.

Pedagogisk Psykologi

Kort historisk tillbakablick – synen på barn

- För inte så länge sedan skulle barn **synas men inte höras**.
 - *Att tala var silver, men att tiga var guld.*
- Dagens samhälle ställer helt andra krav på barns förmåga förstå, analysera, reflektera och resonera, kunna tänka kritiskt och att göra självständiga val och beslut.
- I boken *Pedagogiskt ledarskap* (2016) beskrivs den utbildningsideologiska resa som ägt rum i Sverige de senaste 50 åren. Från den gamla tidens **lydnadskultur** till en mer modern **ansvarskultur**.

Pedagogik
Ettäktat

Lydnadskultur kontra ansvarskultur

Lydnadskultur	Ansvarskultur
Hierarki som bygger på fruktan	Auktoritet som bygger på tillit och förtroende
Krav på lydnad och disciplin	Samtal, deltagande, samförstånd
Lära ut – kunna utantill	Lära in – förstå, resonera
Värderande attityd	Undersökande attityd
Summativ bedömning för betyg	Formativ bedömning för lärande

Källa: Pedagogiskt ledarskap och pedagogisk ledning, Svedberg (2016) ref. Från lydnad till ansvar av Normell (2008).

Pedagogik
Ettäktat

Citat ur Astrid Lindgrens bok (1945)

- "Det var två mycket snälla och väluppfostrade och lydiga barn. Aldrig bet Tommy på naglarna. Alltid gjorde han det hans mamma bad honom. Annika bråkade inte när hon inte fick sin vilja fram och var alltid mycket prydlig i små välstrukna bomullsklänningar som hon aktade sig noga för att smutsa ned. Tommy och Annika lekte så snällt med varandra..."

Pedagogik
Ettäktat

Vad är skolans uppdrag idag?

- Skolan ska främja alla barn och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära.
- Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna som det svenska samhället vilar på.
- Sträva efter att uppväga skillnaderna i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Forsman
Folkhälsa

Har skolan ett eller två uppdrag?

- Trots att skolan endast har **ett enhetligt uppdrag** är en vanlig missuppfattning är att vi har två olika:

Kunskaps-
uppdraget

Värdegrunds-
uppdraget

Forsman
Folkhälsa

Har skolan ett eller två uppdrag?

- Om man ser dessa som två *olika* uppdrag finns en risk att:
 - **Kunskapsuppdraget ställs mot värdegrundsuppdraget:**
 - **Värdegrundsuppdraget ges en underordnad ställning.**
- Man missar då det forskningen har visat, om och om igen: Att goda relationer och samtal är en förutsättning för att kunna lyckas i uppdraget med att förmedla kunskaper.

Forsman
Folkhälsa

Diskussion – 5-10 min

- Vad tänker du kring dessa stora förändringar i skolan uppdrag, i hur man ser på barn och deras demokratiska/mänskliga rättigheter?
- Vad har det för inverkan på de samtal du har med barn idag? Gör du någonting annorlunda idag jämfört med tidigare?

Fredrik
Fuglestad

Sammanfattning

- Forskningen är tydlig: Samtal och relationer skapar förutsättningar för lärande och kunskapsutveckling. Det är därför ett viktigt område som alla som jobbar i skolan.
- Det har skett stora förändringar i skolans uppdrag och i synen på barn de senaste 50-100 åren. Vi har gått från "en skola för få" till "en skola för alla", från en auktoritär *lydnadskultur* till en mer demokratisk *ansvarskultur*.
- Arbetet med kunskaper och värdegrund ska ses som ett samlat uppdrag. Vi behöver båda för att lyckas i skolan.

Fredrik
Fuglestad

Vilka samtalsmetoder kan man utgå från när man arbetar med barn och ungdomar i skolan?

Fredrik
Fuglestad

Fokus idag: Stöd- och problemlösningssamtal

- En svårighet när det kommer till att rekommendera någon särskild samtalsmetod är ju att det finns så många olika typer av samtal som sker i skolan.
- De metoder och samtalstekniker som jag kommer tala om idag är inriktade främst mot: **stöd- och problemlösningssamtal.**

Fredrik Engblat

Samtalsmetoder med gott forskningsstöd

- MI = Motiverande samtal.**
 - Motivational interviewing (MI)*
 - "En samarbetsinriktad samtalsmetod, vars syfte är att stärka en persons egna motivation och åtagande till förändring."
- CPS = Samarbetsbaserad problemlösning**
 - Collaborative and Proactive Solutions (CPS)*
 - En lösningsfokuserad samtalsmetod för skolan.

Fredrik Engblat

Vad har MI och CPS gemensamt?

- Något som utmärker båda dessa metoder är att de lägger mycket stor vikt vid **samtalsledarens förhållningssätt och bemötande.**
- Vid samtal med barn bör ditt förhållningssätt präglas av:

Empati	Respekt	Acceptans	Medkänsla
Samarbete	Icke-moraliserande	Icke-dömande	Aktivt lyssnande

Fredrik Engblat

Vad har MI och CPS gemensamt?

- Inom MI betonas man att grunden i hela samtalsmetoden bygger på fyra ord: *medkänsla, partnerskap, acceptans, och framkallande* [prat om förändring].
- Inom CPS betonas också att en av de viktigaste roller du som vuxen kan ha i ett barns liv är som *samarbetspartner*.
- Båda metoderna är besvarar på sätt och vis frågan: "Vad innebär det att vara *hjälpsam* i samtal med barn och unga?"

Fredrik
Eriksson

Efter pausen...

- Efter pausen ska vi titta närmare på några konkreta samtalstekniker från CPS och MI man kan använda i stöd- och problemlösningssamtal i skolan. Och ni kommer också få tid att öva två och två på att använda dem.
- För att sätta igång tankarna lite i dessa banor tänkte jag visa ett kort videoklipp med tips kring samtal från den ideella föreningen MiND.
 - **Vad du bör undvika när du pratar med någon som mår dåligt**
 - **Tips för att bli en bättre lyssnare**

Fredrik
Eriksson

DEL 2 – Praktiska metoder och tips för samtal med barn i skolan

Fredrik
Eriksson

Vad ska vi göra nu?

- **Genomgång av 11 samtalsstrategier** man kan använda i samtal med barn, när man behöver samla in mer information om ett problem eller en svår situation.
- **Övning, två och två, att använda dessa strategier.**
- **Barns olika förmågor att delta i samtal** utifrån t ex ålder, mognad, social och kulturell bakgrund.
- **7 viktiga frågor att ställa innan ett samtal.**
- **Avslutande tips på material och filmklipp.**

11

samtalsstrategier från MI och CPS

Källor till de tekniker jag kommer ta upp

Samtal i skolan:
 en möjlighet till utveckling
 Petter Ivarsson

Hitta rätt: en lösningsfokuserad
 samarbetsmetod för skolan
 Ross W. Green

Motiverande samtal i skolan:
 samtal som förbättrar lärande
 Rollnick, Kaplan & Rutschman

Vad händer efter du ställt din första fråga?

- När du frågar ett barn om en viss händelse eller svårighet kommer en av följande fem saker att ske:
 - **Möjlighet 1:** Barnet svarar något på frågan du ställde
 - **Möjlighet 2:** Barnet säger ingenting eller säger "Jag vet inte"
 - **Möjlighet 3:** Barnet säger "Jag bryr mig inte" eller "Jag har inte svårt med det"
 - **Möjlighet 4:** Barnet säger "Jag vill inte prata om det"
 - **Möjlighet 5:** Barnet går i försvar ("Jag behöver inte prata med dig")

Strategi 1 – Reflekerande lyssnande

• *Reflekerande lyssnande* innebär att du speglar eller upprepar precis det barnet nyss sagt och sedan uppmuntrar barnet att berätta mer genom att lägga till en förtydligande fråga eller ett påstående.

- **Exempel:** Du frågar en elev hur det kommer sig att hon har svårt att sitta bredvid sin klasskamrat, Erik, på mattelektionerna.
- **Barnet:** "Jag tycker bara inte om honom".
- **Vuxen:** "Okej. Du tycker inte om honom." Sedan lägger du till en förtydligande fråga eller ett påstående, så som "Hur kommer det sig?" eller "Jag förstår inte riktigt" eller "Nu hänger jag inte med" eller "Kan du berätta mer om det?"

Strategi 1 – Reflekerande lyssnande

- Kommer inte barn bli irriterade om jag upprepar/speglar precis vad de just har sagt, kanske du undrar?
- Man skulle kunna tro det. Men *reflekerande lyssnande* fungerar ofta väldigt bra med barn, och många använder därför den samtalsstrategin som sitt förstahandsval.
- Reflekerande lyssnande visar barnet att du hör dem, att du försöker förstå och att du bekräftar deras upplevelse – *utan att du för den saken måste hålla med eller tycka likadant.*

Olika typer av reflektioner i motiverande samtal

Typ av reflektion	När barnet säger...	kan du som vuxen svara...
Enkel reflektion	Jag gillar bara inte att sitta bredvid Erik.	Du gillar inte att sitta bredvid Erik. Hur kommer det sig?
Komplex reflektion	Jag tänker aldrig prata med någon jävla idiot på den här skitskolan igen. Stick härifrån!	Jag hör att du är väldigt arg. Det det måste vara jobbigt när det känns som att vi vuxna inte lyssnar på dig.
Dubbelsidig reflektion	[Barnet beskriver negativa aspekter av en svår situation, men också positiva aspekter]	Så det har inte varit helt lätt att... samtidigt säger du att du är nöjd att du har klarat...

Strategi 2 – Fråga om vem, vad, var och när

• Frågor om *vem, vad, var* och *när* är också ett bra sätt att visa att du lyssnar och att du behöver ytterligare information. Här är några exempel:

- **Vem** är det som har varit taskig mot dig på skolbussen?
- **Vad** är det som de andra klasskamraterna säger?
- **Var** på skolan var ni när han gjorde så?
- **När** fungerar det bra mellan er? När fungerar det dåligt?

• Använd frågan *varför* mer sparsamt. Eftersom den ofta leder till teorier och tolkningar istället för beskrivande fakta.

Strategi 3 – Öppna frågor

• **Öppna frågor** inleds ofta med ord som *hur, vad, på vilket sätt* och *berätta*.

• Öppna frågor bjuder in barnet att berätta det hen vill berätta

• **Slutna frågor** leder ofta till ja eller nej, eller andra korta svar

• Slutna frågor kan dock ibland behövas i en inledningsfas för att eleven ska känna sig trygg. Men försök sedan övergå till mer öppna frågor.

Strategi 3 – Slutna kontra öppna frågor

Sluten fråga	Öppen fråga
Går det bra i skolan?	Hur går det i skolan?
Blev du arg?	Hur reagerade du?
Gillar du hockey?	Vad gör du på fritiden?

Strategi 4 – Fråga om varför problemet uppstår i vissa situationer men inte andra

- Ibland kan det vara förvirrande för oss vuxna att ett barn lyckas leva upp till ett viss förväntan vi har på dem i en situation, men inte en annan.
- Men alla beteenden vi människor har är kontextbundna och kan därför påverkas av (ibland små) skillnader i t ex relation, bemötande, tid på dagen, den fysiska lärmiljön, med mera.
- *"Hjälp mig förstå. Hur kommer det sig att ni kunde leka bra tillsammans på rasten igår, men inte idag? Vad var det som var annorlunda igår?"*

Strategi 5 – Fråga vad barnet tänker när hen är mitt uppe i problemsituationen

- Att frågan om vad barnet *tänker* ger oss ofta mer användbar information om barnets syn på ett specifikt problem än att fråga hur de *känner* sig (glad, ledsen, uttråkad, osv).
- *När du sitter vid din bänk och har svårt att komma igång med uppgifterna i matteboken, vad är det du **tänker** just då?*
- Det kan vara tankar om den egna förmågan, om kompisar, läraren, eller något helt annat.
- Ta gott om tid att få en så god förståelse som möjligt för problemsituationen innan ni går vidare till tänkbara lösningar.

Strategi 6 – Bryt ner problem i mindre delar

- En central del i samtal där vi strävar efter att hitta lösningar tillsammans är att kunna bryta ner problemet i mindre delar.
- Exempel: Att göra sig redo för skolan på morgonen. För att lyckas med det ingår flera olika moment (t ex att vakna i tid, stiga upp ur sängen, välja kläder, äta frukost, borsta tänderna, packa ryggsäcken, osv.)
- Ofta kan barn ha svårt att hitta en lösning som tar in alla dessa faktorer. Då kan man som vuxen i samtalet behöva dela upp dessa olika steg och undersöka dem var för sig, för att tillsammans med barnet på så vis upptäcka var i processen hen kör fast eller behöver en annan strategi.

Strategi 7 – Beskriv en iakttagelse som skiljer sig från barnets

- Beskriv en iakttagelse som skiljer sig från vad barnet har sagt om en viss situation.
- Det är en av de mest riskabla samtalsstrategierna, eftersom den i värsta fall får barnet att sluta prata. Men syftet är bara att beskriva att du och barnet kan uppleva verkligheten olika.
- "Jag hör att du säger att du och Anton kommer bra överens nuförtiden. Men igår vid lunchen kom ni inte alls överens... Vad var det som hände i den situationen?"

Strategi 8 – Bordlägg och be om fler tankar kring det olösta problemet

- Den här strategin handlar om att "bordlägga" några av de synpunkter som barnet redan berättat om, för att göra det lättare att komma in på andra synpunkter. Hitta fler viktiga aspekter av ett olöst problem eller en särskild svårighet.
- Du avfärdar inte vad som sagts, utan lägger det tillfälligt åt sidan, för att göra plats åt andra möjliga synpunkter.
- "Så om det fanns mer planerade aktiviteter för vad ni skulle göra på rasterna skulle du känna dig mindre orolig att gå ut. Jag har skrivit ner det. Finns det något annat som gör det svårt för dig att komma ut och leka på rasterna?"

Strategi 9 – Ge bekräftelse i du-form

- Under samtal kan du som vuxen visa uppskattning för barnet som person, hans/hennes goda egenskaper, styrkor, kompetens och ansträngningar. Förstärk det positiva.
- **Bekräftelse bör ges i du-form**, för att inte uppfattas som den vuxnes personliga värderingar eller bedömningar, t ex:
 - "Du kämpar verkligen för att hitta ett sätt som fungerar för dig".
 - "Du har försökt och gjort ditt bästa."
 - "Du har många kloka tankar och idéer."

Strategi 10 – Sammanfatta regelbundet

- I de flesta samtal sammanfattar man det viktigaste som sagts i slutet av mötet, eller när man ska skifta från ett tema till ett annat.
- Inom MI och stödsamtal rekommenderas att man gör sammanfattningar mer regelbundet än så. Inte bara för att markera avslutningar.
- Fördelar med en tätare användning av sammanfattningar:
 1. Visar barnet att du lyssnar aktivt och är mån om att förstå dem rätt
 2. Fyller en pedagogisk funktion, ger en repetition av det som sagts.
 3. Hjälper barnet förstå reflektera mer över sina egna upplevelser, tolkningar och beskrivningar

Strategi 10 – Sammanfatta regelbundet

- Sammanfattningar kan också användas när du som vuxen är lite osäker hur ni ska gå vidare i samtalet. Sammanfatta det som sagts och fråga vad mer som är viktigt att känna till.

Exempel på sammanfattning

"Nu ska vi se om jag har förstått dig rätt. Det är svårt för dig att ta bussen till skolan på morgonen, eftersom det är högljutt och många som pratar. Jens retas ofta med dig och du tycker inte om att busschauffören ger dig skulden för något Jens startat... Har jag förstått det rätt då? Finns det något mer jag bör känna till om vad som gör det svårt för dig att ta bussen till skolan på morgonen?"

Strategi 11 - Tidslinje

1. Rita en tidslinje på tavla/whiteboard
2. Be eleven berätta om en problematisk situation, steg för steg – vad som hände *före*, *i situationen* och *efter*?
 - "Berätta från början. Vart var du innan du gick dit? Var på skolan träffades ni? Vem sa eller gjorde vad i själva situationen? Fanns det någon vuxen närvarande? Vad hände efteråt? Vad gjorde du efter det här hade hänt?"
3. Fyll i med stödord och anteckningar längs tidslinjen tills du fått en god förståelse och överblick av händelseförloppet

Fredrik
Fuglestad

11 samtalstekniker för samtal med barn

1. Reflekterande lyssnande	7. Beskriv en avvikande iakttagelse
2. Vem, vad, var, och när?	8. Bordlägg och be om fler/andra tankar kring problemet
3. Använd öppna frågor	9. Ge bekräftelse i du-form
4. Fråga om varför uppstår problemet i vissa situationer men inte andra.	10. Sammanfatta regelbundet
5. Fråga vad personen <i>tänker</i> när hen är mitt uppe i problemsituationen	11. Rita en tidslinje med stödord – vad hände före, i situationen, efteråt?
6. Bryt ner problemet i mindre delar	

Fredrik
Fuglestad

Öva två och två (ca 30 min)

Vad ska vi göra? Praktiskt träna på teknikerna i rollspel

- Hitta en person att öva några dessa samtalstekniker med. Förslagsvis den som ni sitter närmast/bredvid.
- En av er får börja agera barn/elev med ett problem ni behöver diskutera och lösa. Den andra agerar samtalsledare och tränar på de tekniker vi just gick igenom.
- Efter halva tiden har gått, byt roller. Så att båda får möjlighet att träna på samtalsteknikerna.

Fredrik
Fuglestad

Barns olika förmågor att delta i samtal

- **Varje barn är unikt utifrån sin egna förmågor, erfarenheter och förutsättningar,** t ex utifrån
 - Ålder
 - Mognad
 - Social och kulturell bakgrund
 - Tidigare erfarenheter
 - Nuvarande livsvillkor
- Det gäller att i samtal vara lyhörd för och barnets sätt att tänka, agera och kommunicera.

Förskolebarn

- Barnets språk och förmåga att kommunicera utvecklas mycket under förskoleåldern.
- Förskolebarn kan ofta beskriva personliga händelser och upplevelser, men behöva stöd att berätta.
- Viktigt att vara lyhörd och ta hänsyn till barnets behov och förmågor.
- Det kan i vissa fall vara hjälpsamt att använda t ex bildstöd eller svarskalor som barnet kan peka på i samtalet.

Yngre skolbarn

- Under perioden 7-12 år utvecklas barnet långsammare och mer gradvis.
- Barnet kan exempelvis återge ett händelseförlopp allt mer organiserat, detaljerat och uttrycksfullt.
- Börjar förstå att man kan ha flera olika känslor på en gång, och att det som uttrycks inte alltid är det som känns.
- Barn upp till tioårsåldern har svårt att överblicka en längre tidsperiod. Det är här och nu som är barnets verklighet.

Tonåringar

- Tonåringar vill bli sedda som individer
- De vill mötas respektfullt och inte barnsligt, men ändå så att de förstår.
- En normalt utvecklad tolvåring kan i en trygg situation i stora drag föra en dialog på samma sätt som vuxna och kan nyanserat resonera kring konflikter mellan moraliska regler, sociala konventioner och personliga åsikter.
- Viktigt att försöka stötta dem att finna egna lösningar, att vägleda dem rätt.

Pedagogik
Funktionsnedsättningar

Barn med funktionsnedsättningar

- I samtal med barn som har en funktionsnedsättning är det extra viktigt att påminna sig om att barnet har en unik kunskap om sig själv och sin situation, med vissa specifika färdigheter och begränsningar.
- En intellektuell eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning kan vara svår att upptäcka. Barnet kan av olika anledningar vilja dölja sina svårigheter och det kan vara lätt att överskatta barnets förmåga.
- Barnet kan behöva mer tid både innan och under samtalet.
- En tydlig struktur på samtalet och att minimera störande detaljer i och utanför rummet blir extra viktigt.
- Ta gärna hjälp och råd av psykolog, specialpedagog eller logoped för tips kring hjälpmedel som kan underlätta kommunikationen i samtalet.

Pedagogik
Kulturella aspekter

Kulturella aspekter

- Variationer finns mellan och inom olika kulturer och påverkar förutsättningarna för samtal med barn, men får aldrig bli en ursäkt för att inte prata med barnet eller inte erbjuda barnet samtal.
- Det viktigaste är att anstränga sig för att vara tydlig i kommunikationen och att vara lyhörd och reflekterande.
- Barn och familjers syn på samtal kan påverkas av social och kulturell bakgrund, till exempel synen på integritet och hur känslor uttrycks.
- Ett barn får inte lämnas ensam på grund av språksvårigheter.

Pedagogik
7 frågor

7 frågor att ställa dig själv inför samtalet

1. Vilket syfte har samtalet?
2. Vad är mitt uppdrag?
3. Vilka behov och rättigheter har barnet i det här samtalet?
4. Vilken kunskap och insikt har barnet om sammanhanget, om varför det här samtalet äger rum?
5. Hur kan jag på bästa sätt beskriva min roll?
6. Hur blir jag själv påverkad av samtalets tema?
7. Hur kan jag skapa förutsättningar för ett givande samtal?

Praktiska omständigheter att ta ställning till

- Ska föräldrarna delta i samtalet? (Behövs tolk?)
- Hur ska samtalet dokumenteras?
- Hur ser den rumsliga miljön ut – är den lugn, trygg och barnvänlig, hur kan möbleringen tänkas påverka samtalet och mötet?
- Har barnet någon funktionsnedsättning eller hinder i kommunikationen? Hur anpassar jag för det?

Praktiska omständigheter att ta ställning till

- Var ska ni träffas? Du kan fråga efter barnets önskemål och behov. Ibland kan det vara bra att byta miljö för mötet, till exempel vara utomhus.
- Hur många och hur långa samtal?
- Vilka material, verktyg och hjälpmedel kan behövas i mötet med just det här barnet? Har barnet några särskilda behov?
- Struktur för samtalet? Att få en bättre överblick över samtalet skapar trygghet och förutsägbarhet för barnet.

Tips på material och videoklipp

[Hitta Rätt - en barnmestarkonstnad samarbetsmodell för skolan \(2017\)](#)

[3 korta filmer med barnpsykiater Ross Gröns som beskriver problemlösningssmodellen \(CPS\)](#)

[MI Motiverande samtal i skolan \(2018\)](#)

[Stöd vid svåra samtal med barn - Sveriges kommuner och landsting \(2018\)](#)

Tips på material och videoklipp

[Samtal i skolan - En guide till utveckling](#) (2014)

[Barnsamtal - den främsta psykiska samverkan och samtalets betydelse för barn med psykiska svårigheter](#) (2018)

[Att samtalet med barn - Socialstyrelsen](#) (2018)

[Motiverande samtal i skolan - Rollnick, Kaplan & Rutschman](#) (2017)

Tack för att ni lyssnat!

Åhörarkopior finns att ladda ner här:
pedagogiskpsykologi.se/material
